

บทที่ 2

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบ

วิชาชีพคอมพิวเตอร์

นำเสนอโดย

ผศ.ดร.ชุดิมา ประสาทแก้ว

ภาควิชาคณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์

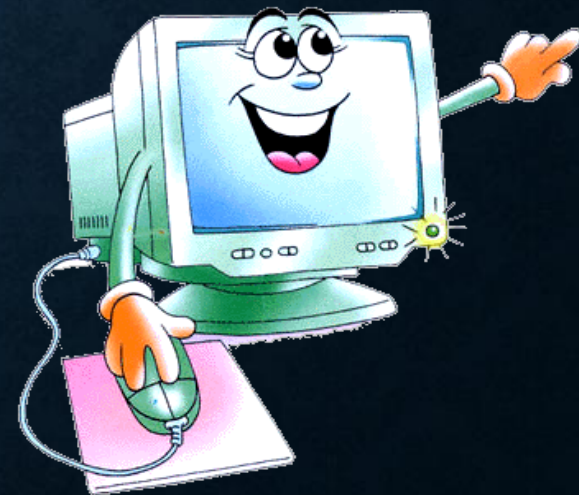
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มทร.ธัญบุรี

หัวข้อที่น่าสนใจ

- คุณธรรม จริยธรรม ในโลกไซเบอร์
- จริยธรรมในการประกอบอาชีพทางคอมพิวเตอร์
- จริยธรรมในการใช้ e-mail
- จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์
- แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหบบนไซเบอร์
- บัญญัติ 10 ประการ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

คุณธรรม จริยธรรม ในโลกไซเบอร์

- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน
- ผู้กระทำผิดผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยากต่อการติดตาม
- มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา และเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

- ▣ เนื่องจากในช่วงปี ค.ศ. 1960 หลายองค์กรได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการแสดงออกของพฤติกรรมทางจริยธรรมของ กลุ่มนักวิชาชีพอคอมพิวเตอร์ แต่ในช่วงนั้นยังไม่มีกฎหมายทางคอมพิวเตอร์ จึงยังไม่มีการบังคับว่าจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพหรือจะต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมวิชาชีพ มีแต่การกำหนดแนวทางด้านจริยธรรมของแต่ละองค์กรวิชาชีพ ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ จึงรวมตัวกันกำหนดแนวทางด้านจริยธรรมขึ้นเพื่อใช้ร่วมกัน โดยมีองค์กรใหญ่ ๆ อยู่ 5 องค์กร ดังนี้ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2544 : 37-38)

- ▣ **DPMA (The Data Processing Management Association)** เป็นองค์กรที่จัดการและรับผิดชอบด้านสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ กำหนดจริยธรรมและมาตรฐานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- ▣ **ACM (The Association for Computing Machinery)** เป็นสมาคมทางการศึกษาและศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนความรับผิดชอบในการใช้คอมพิวเตอร์และพัฒนา กระบวนการทางระบบสารสนเทศในฐานะที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง
- ▣ **ICCP (The Institute for Certification of Computer Professional)** เป็นองค์กรที่สนับสนุนให้ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพได้มีโอกาสทดสอบความรู้และความ เป็นนักวิชาชีพ และมีการออกใบประกาศวิชาชีพ

- ▣ **CIPS (The Canadian Information Processing Society)** เป็นสมาคมวิชาชีพคอมพิวเตอร์ที่ให้การสนับสนุนความเป็นนักวิชาชีพในกลุ่มของ ผู้ทำงานระบบสารสนเทศ ผู้ที่จะได้รับใบประกาศวิชาชีพของสมาคมจะต้องมีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ตาม มาตรฐานที่กำหนด
- ▣ **BCS (The British Computer Society)** เป็นสมาคมวิชาชีพสำหรับผู้ทำงานทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาทางด้านคอมพิวเตอร์และการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทที่สำคัญของสมาคม คือ กำหนดมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพ และจริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง

1. จะต้องมุ่งมั่นมีความรับผิดชอบต่อการขายสินค้าและบริการส่วนรวม
2. มีความพร้อมที่จะรับใช้สังคมด้วยความศรัทธา และจริงใจ
3. รักษาผลประโยชน์ของสังคมร่วมอย่างจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อสังคม ต่อผู้บริโภค
4. ไม่อำพรางข้อเท็จจริง หรือความเป็นจริงในเรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการ
5. ไม่มอมเมาเผยแพร่สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวม
6. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน วินัยของสังคมเพื่อก่อให้เกิดระเบียบที่ดี
7. รับใช้สังคมตามความรู้ความสามารถ เช่น เสียภาษีอากรอย่างถูกต้อง ร่วมรณรงค์ต่อต้านการละเมิดกฎหมาย

จรรยาบรรณในการใช้ E-Mail , Webboard

1. ไม่โฆษณาหรือเสนอขายสินค้า
2. รู้ตัวว่ากำลังกล่าวอะไร
3. ถ้าไม่เห็นด้วยกับหลักพื้นฐานของรายชื่อกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก ก็ควร

ออกจากกลุ่มไม่ควรโต้แย้ง

4. คิดก่อนเขียน
5. อย่าใช้อารมณ์
6. พยายามอ่านคำถามที่ถามบ่อย (FAQ) ก่อนเสมอ
7. ไม่ส่งข่าวสารที่กล่าวร้าย หลอกลวง หยาบคาย ข่มขู่
8. ไม่ส่งต่อจดหมายลูกโซ่ หรือเมลล์ขยะ

จริยธรรมในการใช้ E-Mail , Webboard

9. ถ้าสงสัยไม่ทำดีกว่า
10. รู้ไว้ด้วยว่าสำหรับผู้เขียน คือ บันทึกฉันท์เพื่อน แต่สำหรับผู้รับ คือ ข้อความที่จารึกไว้บนศิลาจารึก
11. ให้ความระมัดระวังกับคำเสียดสี และอารมณ์ขัน
12. อ่านข้อความในอีเมล ให้ละเอียดก่อนส่ง ความประณีตและตัวสะกด การันต์ เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง
13. ดูรายชื่อผู้รับให้ดีว่า เขาคือคนที่เราตั้งใจจะส่งไปถึง

- ▣ จรรยาบรรณต่อตนเอง
- ▣ 1. ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่และดำรงชีวิตเหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาล
 - ▣ 1.1 ประกอบวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความยุติธรรม ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เป็นการพัฒนาตน และงานที่รับผิดชอบ อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ตนเองและหน่วยงานที่สังกัด
 - ▣ 1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์จะมีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จของงานสูงสุด

- ▣ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน
- ▣ 2. ตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล และรู้รักสามัคคี
- ▣ 2.1 ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิเดิมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
- ▣ 2.2 ให้ความยกย่องและนับถือผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพทุกระดับที่มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี
- ▣ 2.3 รักษาและแสวงหามิตรภาพระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพ

- ▣ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ▣ 3. ไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในวิชาชีพของตน
 - ▣ 3.1 ใช้ความรู้ความสามารถในทางสร้างสรรค์ ไม่ใช่ในทางทำลายหรือกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย
 - ▣ 3.2 ไม่แอบอ้าง อวดอ้าง ดุหมั่นต่อบุคคลอื่น ๆ หรือกลุ่มวิชาชีพอื่น
 - ▣ 3.3 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณของวิชาชีพ ผู้ร่วมอาชีพและเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

- ▣ จรรยาบรรณต่อสังคม
- ▣ 4. ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตน ในวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
 - ▣ 4.1 ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎ ระเบียบ และหลักคุณธรรมจริยธรรม
 - ▣ 4.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบธรรมในการเอื้อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์
 - ▣ 4.3 ไม่ใช้ความรู้ความสามารถไปในทางล่อลวง หลอกลวง จนเป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อผู้อื่น

- ▣ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- ▣ 5. เคารพในสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของผู้อื่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม
- ▣ 5.1 รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล
เครือข่าย และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- ▣ 5.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามนพื้นที่ไซเบอร์

1. มาตรการทางการบริหาร หน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง
2. มาตรการทางกฎหมายหน่วยงานที่ทำหน้าที่ใน การบังคับใช้กฎหมายต้องมีบุคลากรอย่างเพียงพอ
3. มาตรการทางการ ควบคุมจรรยาบรรณ จะต้องมีการดูแล ผู้ประกอบอาชีพและ ทำกิจกรรมบนพื้นที่ไซเบอร์ ที่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง
4. มาตรการทางสังคม ต้องยกระดับและพัฒนาสถาบันพื้นฐาน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบัน ศาสนา สถาบันทางสังคม และสถาบันทางธุรกิจให้มีความรู้ ความสามารถด้านไอทีเพียงพอ

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษบนพื้นที่ไฮเบอร์ (ต่อ)

5. มาตรการทางการศึกษา ควรพัฒนาการศึกษาระบบสารสนเทศและความรู้ไอทีให้กว้างขวาง
6. มาตรการทาง คุณธรรมและจริยธรรม

ดังนั้นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือการส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ประกาศใช้พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ที่ชัดเจน ดำเนินการเอาผิดกับผู้ที่ทำผิดอย่างจริงจัง มีผู้ควบคุมดูแลระบบใหญ่และระบบย่อยทั้งหมด เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิด นอกจากนี้ต้องมีการส่งเสริมให้คนมีคุณภาพเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ต และต้องสร้างเว็บไซต์ที่มีคุณภาพ ที่สำคัญคือสถานศึกษาต้องปลูกฝังจิตสำนึกของผู้เรียนในสถาบันให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ Internet อย่างถูกต้อง

บัญญัติ 10 ประการ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

1. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้ายหรือละเมิดผู้อื่น
2. ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
3. ต้องไม่สอดแนมหรือแก้ไขเปิดดูในแฟ้มของผู้อื่น
4. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
5. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ

บัญญัติ 10 ประการ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (ต่อ)

6. ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
7. ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
8. ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
9. ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันติดตามมาจากการกระทำ
10. ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาท